

energi för nästa generation

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över utredningen Ökad tillgång till hållbara drivmedel inom luftfart och sjöfart (Ds 2026:11)

Ert dnr LI2026/00922

Svensk Bioenergi¹, Svebio, är en branschorganisation med drygt 250 företag, organisationer och personer som är verksamma inom bioenergibranschen i Sverige.

Svebio lämnar härmed yttrande över promemorian *Ökad tillgång till hållbara drivmedel inom luftfart och sjöfart* (Ds 2026:11).

Bakgrund

Regeringen gav i maj 2025 en utredare i uppdrag att analysera och föreslå hur tillgången till hållbara, fossilfria och koldioxidsnåla drivmedel för sjöfarten och luftfarten i Sverige kan främjas, genom produktion i Sverige och genom import. I uppdrag skulle en handlingsplan ska tas fram för arbetet med att främja tillgången till hållbara, fossilfria och koldioxidsnåla drivmedel för sjöfart och luftfart.

I utredningen – som presenterades den 8 maj 2026 – föreslås att staten behöver ta en mer aktiv roll för att öka produktionen och tillgången på hållbara drivmedel för luftfart och sjöfart. Utredningen lämnar även en strategisk analys av hur Sverige ska säkerställa tillräcklig tillgång på hållbara bränslen – både biobränslen och elektrobränslen – för flyg och sjöfart i ljuset av snabbt skärpta EU-krav och ökande geopolitisk osäkerhet. Till detta föreslås en handlingsplan med konkreta förslag för att stärka produktion, import, infrastruktur och styrning.

Utredningen konstaterar att EU:s krav (ReFuelEU Aviation och FuelEU Maritime) driver upp efterfrågan på hållbara drivmedel snabbare än utbudet. EU:s produktionskapacitet räcker inte, och Sverige riskerar ett ökande importberoende med sårbarhet för prisvolatilitet och försörjningsstörningar.

Enligt utredningens analys har den lagstiftade efterfrågan som EU:s klimatpolitik innebär hittills varit otillräcklig för att få till stånd en ökad produktion av hållbara drivmedel till luftfart och sjöfart. Det

¹ Nytt namn antaget vid årsmöte i april 2025.

energi för nästa generation

finns också problem med ett alltför stort importberoende. Exempelvis kan geopolitisk osäkerhet leda till störningar i försörjningskedjor och snabbt höjda drivmedelspriser.

Utredningen menar att Sverige har goda förutsättningar att öka inhemsk produktion (biobränslen från fast biomassa, elektrobränslen), men marknaden utvecklas för långsamt för att möta EU-kraven. Därför behövs staten som aktiv möjliggörare.

De mål som föreslås ska ses som en långsiktig vägledning för regeringens styrning på området.

Svebios synpunkter

Svebio tillstyrker förslagen i utredningen om att öka tillgången till hållbara drivmedel inom luftfart och sjöfart. Emellertid behöver flera av förslagen analyseras vidare med hänsyn till såväl utvecklingen av EU:s klimatstyrmedel som andra miljökvalitetsmål än klimatmålet.

Vi delar utredningens bedömning att förstärkta och långsiktiga styrmedel kan bidra till investeringar i ökad produktion i Sverige, vilket skulle kunna minska vår sårbarhet och stärka kopplingen mellan klimatmål och näringspolitik. Vi ser förslagen på åtgärder som i huvudsak välvägd, men förespråkar tidig stimulans för att minska risken att marknaden redan domineras av andra aktörer när svensk produktion kommer igång, samt av sårbarhetsskäl. Det oroliga omvärldsläget gör det särskilt angeläget med inhemsk produktion av fossilfria biodrivmedel för flyg och sjöfart. Det finns också problem med ett alltför stort importberoende. Exempelvis kan geopolitisk osäkerhet leda till störningar i försörjningskedjor och snabbt höjda drivmedelspriser.

Vidare tillstyrker Svebio förslaget om att ge Energimyndigheten ett uppdrag att ta fram ett program för forskning, utveckling och demonstration för att påskynda en produktion av biodrivmedel från fast biomassa. Bioenergi är främst en inhemsk resurs som kan minska sårbarhet och importberoende.

Enligt Svebios bedömning är investeringsstöd fortsatt viktiga instrument samt tillstyrker förslaget om gröna kreditgarantier. Vi tillstyrker även förslagen om att Sverige vidtar åtgärder inom ramen för eSAF Early Movers Coalition samt verkar för långsiktiga EU-regelverk, särskilt EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS). Vi delar bedömningen att ytterligare incitament behövs för att främja tillgången till hållbara drivmedel, inte minst i form av produktionsbaserade stöd. Samtidigt bedömer vi att utredningens samlade förslag behöver analyseras vidare med hänsyn till den pågående utvecklingen av EU:s klimatstyrmedel och eventuella förslag på stödmekanismer på EU-nivå.

Svebio stödjer utredningens förslag om en handlingsplan för ökad tillgång till hållbara drivmedel för luftfart och sjöfart i Sverige. Bland annat föreslås att staten bör ta en mer aktiv roll för att öka produktionen och tillgången på hållbara drivmedel och till biomassa. Att öka produktionen är inte bara klimatpolitik, utan i högsta grad även industri- och försvarspolitik. Det finns stora övergripande mervärden i att få igång en ny industrisektor som skapar jobb, tillväxt och försörjningstrygghet. Inom

energi för nästa generation

detta område finns flera bra förslag framtagna av bland annat Bioekonomiutredningen (SOU 2023:15) 2023.

Vidare kan CFD (Contract for difference) användas som metod då vi vet fungerar inom flera olika marknader.

Nedan följer ytterligare synpunkter på några av betänkandets förslag.

7.4 Investeringsstöd fortsatt viktiga

Utredningen föreslår att utöver investeringsstöd från Industrilivet och Klimatlivet ska Riksgälden återigen ges möjlighet att ställa ut gröna kreditgarantier som kan bidra till att minska finansieringsriskerna.

Svebio tillstyrker detta, men vill poängtera att statliga kreditgarantier är förenade med risk för staten och felaktigt utformade riskerar de även att snedvrider marknaden. Rätt utformade kan gröna kreditgarantier utgöra riskdelningsinstrument mellan staten och företaget. Om staten ska avlasta risk från ett företag krävs därför en hög grad av transparens i förhållande till det ansökande företagets affärsplan och finansiering.

7.5 Produktionsbaserade stöd är nödvändiga

Enligt Svebio bör staten generellt iaktta försiktighet i fråga om produktionsbaserade stöd. Generella och breda styrmedel är att föredra samtidigt som hänsyn behöver tas till vår omvärld, särskilt hur andra länder inom EU agerar. Vi delar utredningens bedömning att investeringar i produktionsanläggningar som bygger på beprövad teknik och där det finns en etablerad marknad bör finansieras med främst privat kapital.

När det gäller oprövad teknik och nya råvaruströmmar kan produktionsstöd vara motiverat för att motverka marknadsmisslyckanden. Därför är det viktigt att ett eventuellt stödsystem samverkar med marknaden för att kunna avvecklas när marknaden är mogen. Det är lämpligt att Sverige deltar aktivt i förberedelserna för den EU-gemensamma marknadsmekanismen för dubbelsidiga auktioner, det ger Sverige möjlighet att påverka inriktningen och argumentera för lämpliga avgränsningar. Sverige bör i första hand inrikta arbetet på den EU-gemensamma marknadsmekanismen och endast i andra fall förbereda en tidsbegränsad nationell riskdelningsmekanism.

Svebio stödjer utredningens förslag om en handlingsplan för ökad tillgång till hållbara drivmedel för luftfart och sjöfart i Sverige. Bland annat föreslås att staten bör ta en mer aktiv roll för att öka produktionen och tillgången på hållbara drivmedel och till biomassa. Att öka produktionen är inte bara klimatpolitik, utan i högsta grad även industri- och försvarspolitik. Det finns stora övergripande mervärden i att få igång en ny industrisektor som skapar jobb, tillväxt och försörjningstrygghet. Inom detta område finns flera bra förslag framtagna av bland annat Bioekonomiutredningen (SOU 2023:15) 2023.

energi för nästa generation

Avslutningsvis är det viktigt att förslagen genomförs så att det stärker konkurrenskraften för svenska företag genom att staten och EU bidrar med stöd för utveckling och produktion av nya tekniker.

Svebio delar därför utredningens bedömning att statens resurser bör prioriteras till åtgärder som ökar utbudet snarare än nationella krav på användning.

7.6 Inrätta ett forum för dialog och samverkan

Svebio tillstyrker förslaget om att inrätta ett forum för dialog och samverkan i syfte att främja tillgången till på hållbara drivmedel för luftfart och sjöfart.

7.7 Sverige bör verka för långsiktiga och stabila EU-regelverk

Svebio tillstyrker utredningens förslag. Det är högst väsentligt att EU:s regelverk som rör hållbara drivmedel är långsiktiga och stabila samt att ambitionsnivån i EU:s klimatpolitik bibehålls. För att möjliggöra en effektiv omställning inom luftfarten och sjöfarten är det viktigt att styrmedel som EU ETS, FuelEU Maritime och ReFuelEU Aviation bibehålls och inte försvagas.

Här behöver även betonas att Sverige behöver driva ett aktivt påverkansarbete för att få en mer positiv syn på biodrivmedel, inklusive grödbaserade. En rad olika regelverk inom ramen för Fit for 55 har hämmande effekt på bioenergin, inte minst förnybartdirektivet (RED) innebär betydande administration och ökade hållbarhetskrav. Det kommer att bli mycket svårt att klara alla olika klimatmål om det inte finns tillräckligt med avancerade biodrivmedel inom EU. Därför bör tillgång till råvaror säkras.

Avslutningsvis anser Svebio att det är centralt att import av avancerade biodrivmedel från tredjeland, utan undantag, omfattas av samma hårda regler vad gäller råvarornas ursprung, spårbarhet och certifiering.

7.9 Internationellt samarbete

Svebio delar utredningen slutsats att klimatpåverkan från internationella transporter i första hand bör regleras inom EU samt i relevanta FN-organ. Svebio tillstyrker därför utredningens bedömning att Sverige bör inta en tydligt aktiv och drivande roll inom FN-organen IMO och ICAO. Ett sådant engagemang förutsätter att Transportstyrelsen och andra berörda myndigheter tilldelas tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sina uppdrag på ett effektivt sätt. För att svenska positioner ska få genomslag i IMO och ICAO krävs dessutom ett aktivt alliansbyggande med likasinnade EU-länder. Regeringen bör här kraftfullt verka för att säkerställa att svensk skogsråvara inte exkluderas eller missgynnas.

Stockholm den 31 augusti 2026
SVENSK BIOENERGI

Anna Törner
VD

energi för nästa generation

Kopia till

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Svensk Bioenergi Kammakargatan 22, 111 40 Stockholm Tel +46 (0)8 441 70 80 info@svebio.se www.svebio.se